

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polek
87-100 Toruń, ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl
NIP 956 16 25 127; REGON 870502736
KRS 00000 41692
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

MEMORIAŁ

Generał Marii Wittek

LJK
Okr. dublin
BEH

††1984

OSIEJOWA-CERGOŃSKA Genowefa
ps „Pszeniarna”

4061 / WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

4061/WSK

OSIEJONA-CERGOWSKA Genouefa

ps. „Pszemiszna”

I/1. Relacja ✓

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora -

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora -

II. Materiały uzupełniające relację -

III/1 - Materiały dotyczące rodziny relatora -

III/2 - Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. -

III/3 - Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) -

III/4 - Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. -

III/5 - inne ... -

IV. Korespondencja -

V. Nazwiskowe karty informacyjne 1/3

VI. Fotografie -

T: 4061/WSK OSIĘJOWA-CERGOWSKA Genowefa ps. „Pszeniarna”

I/1. Relacja Genowefy Osiejowej-Cergowskiej ps. „Pszeniarna” (1917-1984),
płynąca przez Muzeum Historii Ruchu Ludowego. Wpłynęło 27. VI. 2005r.,
do E.2. Wpłynęło do Fundacji - d. dz. 1599/WSK-412/07. Kartki-2.
s. 1-2

~~V. Naznisko-re kasty inform. 2 alfabety 1~~

Genowefa Osiejowa-Cergowska „Pszeniczna” (1917-1984)

Genowefa Osiejowa-Cergowska urodziła się 10 stycznia 1917 r. w Brzeźnicy Bychowskiej w powiecie Lubartów, w rodzinie chłopskiej, córka Rozalii i Wacława Osiorów. W 1934 r. ukończyła Szkołę Rolniczą w Krasieninie, a w 1935 r. Wiejski Uniwersytet Orkanowy w Gaci przeworskiej. Tytuł magistra nauk ekonomicznych uzyskała w 1948 r. na Uniwersytecie Łódzkim. W 1932 r. wstąpiła do koła Związku Młodzieży Wiejskiej RP w rodzinnej wsi. W latach 1935-1937 była członkinią Zarządu Powiatowego ZMW w Lubartowie i Rady Nadzorczej Lubelskiego ZMW oraz instruktorką tego związku. W latach 1937-1939 pracowała w dziale Spółdzielczych Kursów Korespondencyjnych Związku Spółdzielni Spożywców RP „Społem” w Warszawie, równocześnie będąc członkinią Komisji Koleżanek przy Zarządzie Głównym ZMW RP, a od czerwca 1939 r. także wiceprezesem Mazowieckiego ZMW.

W okresie II wojny światowej była w latach 1940-1943 instruktorką „Społem” w Lubartowie. W 1942 r. włączyła się w działalność konspiracyjnego ruchu ludowego: była przewodniczącą Ludowego Związku Kobiet w Okręgu Lubelskim oraz członkinią Komendy Batalionów Chłopskich tego Okręgu. Dzięki ofiarnej i intensywnej pracy „Pszenicznej” i całego kierownictwa wojewódzkiego i powiatowych LZK, wkrótce ta organizacja objęła ok. 6 tys. kobiet. Organizowano liczne konferencje wojewódzkie w których uczestniczyły przedstawicielki z centrali LZK. „Pszeniczna” organizowała także konferencje powiatowe, wyjeżdżała często na odprawy, organizowała dostawy leków, środków opatrunkowych, apteczek dla placówek i czołówek Zielonego Krzyża. Odwiedzała też oddziały partyzanckie BCh dla rozpoznania warunków życia i potrzeb oddziału.

Po wyzwoleniu należała do Polskiego Stronnictwa Ludowego: weszła w skład jego Rady Naczelnej, była posłanką do Krajowej Rady Narodowej. Od sierpnia do grudnia 1945 r. była przewodniczącą Zarządu Głównego LZK, a od stycznia 1946 do listopada 1947 - Wydziału Kobięcego Naczelnego Komitetu Wykonawczego PSL. W latach 1949-50 pracowała w Spółdzielczym Instytucie Wydawniczym „Sztuka”, w latach 1950-1953 - w Spółdzielczym Instytucie Wydawniczym „Kraj”. Więźniarka stalinowska w latach 1953-1955, po zwolnieniu podjęła pracę w Spółdzielni Pracy „Kruszywo”. W latach 1957-1968 była sekretarzem wydawnictwa „Wspólna Sprawa”, a następnie sekretarzem Zarządu Głównego Związku Zawodowego Pracowników Spółdzielczości Pracy. W 1974 r. wydała książkę „Matki partyzantów”. Odznaczona była m.in. Złotym Krzyżem Zasługi, Odznaką Zasłużony Działacz Ruchu Spółdzielczego. Zmarła 3 stycznia 1984 r.

Bibliografia:

- ✓ G. Cergowska, *Matki Partyzantów*, Warszawa 1982,
- ✓ B. Matusowa „Kwiatkowska”, *Na partyzancki poszły bój 1939-1945*, opracowała Stanisława Młodożeniec-Warowna, Warszawa 1968,
- ✓ B. Matusowa, „Pszenczna”. Wspomnienie o życiu i działalności Genowefy Osiejowej-Cergowskiej, MHPRL AN/01, msp. str.25
- ✓ *Twierdzą nam będzie każdy próg. Kobiety ruchu ludowego w walce z hitlerowskim okupantem, sylwetki, wspomnienia, artykuły*, wybór i opracowanie Maria Jędrzejec, wstęp prof. dr Józef Chałasiński, Warszawa 1970,
- ✓ *Słownik biograficzny działaczy ruchu ludowego*, Warszawa 1989,

T. 4061/WSK

L2K
Okr Lublin
BCH

OSIEJOWA-CERGOWSKA Genowefa
ps. "Pszeniarna"

V Nazwiskowe karty informacyjne

i

BCH LZK
dubki

OSIEJOWA GEORGIJA

ps. "Pszenična"

Kierownik LZK i Zielonego Kościoła Okręgu IV - Lublin

20b

Stwierdzenie org. i obsada personelem BCH.

[L:] Rozw. probl. T. BCH. 1. 2311

A. 20/190.

l

KOMENDA M. REJ. AK

BCh
LUBLIN

OWSIJEWĄ Genowefa

ps. "Pszeniczna"

Kierowniczką Lubelskiej ~~sekcji~~ LZK przez cały okres
okupacji od II 1940 r. w BCh

zob. Manikowskiej Z, BCh na Lubelszczyźnie. 1962 s.6, s.11, 85,
s.123

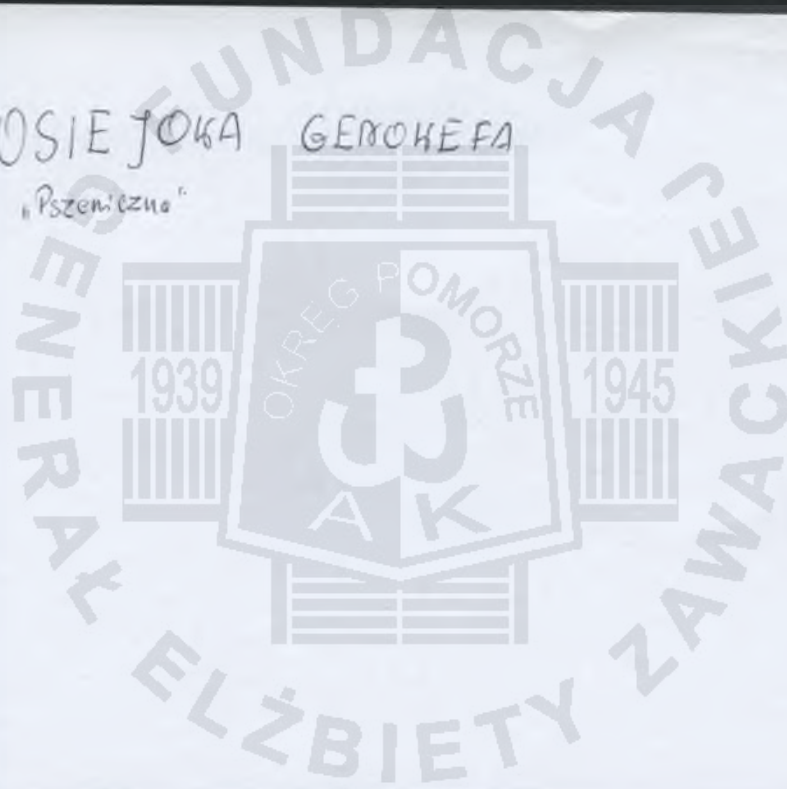
A.K. 05.15.2001

a.

BCH
Lublin

OSIE JOKA GEROMEFA
„Pszenczna”

D. 207/91

OSIE JOWA-CERGOWSKA Genowefa

